

Työterveyslaitos
ammattiaistma@ttl.fi

**Työterveyslaitoksen selvitys:
Rakennusten kosteusvaurioihin liittyvän astman osoittaminen ammattitaudiksi**

Työterveyslaitoksen yhdeksi tehtäväksi on Työtapaturma- ja ammattitautilaissa määrätty ammattitautien tutkiminen. Rakennusten kosteusvaurioiden aiheuttama työperäinen astma on nykyisin määriteltä korvattavaksi ammattitautina.

Suomalainen vakuutusjärjestelmä korvaa ammattitaudin, kun se on erikoissairaanhoidossa todettu ja seuraavat kriteerit täyttyvät: 1) merkittävä altistuminen kosteusvauriomikrobeille on osoitettu, 2) sairaushistoria on altistumisen ja oirekuvan osalta ammattiaistmaan sopiva, 3) astma on diagnosoitu astman Käypä hoito -suosituksen kriteerien mukaisesti ja 4) astman yhteys työpaikkaan on osoitettu PEF-työpaikkaseurannalla, 5) muut oireiden syyt on poissuljettu.

Työterveyslaitos esittää selvityksessään lopettavansa kosteusvaurioihin liittyvän astman osoittamisen ammattitaudiksi.

Palvelualojen ammattiliitto PAM on tutustunut selvitykseen ja ei pidä esitettyä muutosta hyvänä.

PAM on huolissaan kosteusvaurioituneissa rakennuksissa oireilevien ja sairastuneiden työntekijöiden tilanteesta. Eri asteisia kosteusvaurioita esiintyy paljon ja korjaamattomien rakennusten kosteusvauriot ovat riskitekijä hengitystieoireilulle ja astman kehittymiselle. Ilmaston muutoksen ja lisääntyvien vaakasuntaisten rankkasateiden on ennustettu lisäävän rakennusten vaurioita. Rakennusten korjaaminen ajoissa on jo nykyisellään haasteellista. Tilannetta ei helpota se, että usein työturvallisuudesta vastuussa oleva työnantaja toimii vuokratiloissa ja korjauksista on vastuussa kiinteistön omistaja.

Työterveyslaitos perustelee muutosta sillä, että todettuja ammattitautiaistmoja on ollut vain muutamia vuodessa ja suunta on ollut laskeva. Viime vuosina arvioidaan korvatun alle 5 tapausta vuosittain. Tämä ei ole PAMin mielestä syy muuttaa ammattitautiluokitusta.

Vaikka todettuja ammattiaistmoja on ollut vain muutamia, tutkittujen suuri määrä kertoo siitä, että tuhannet työntekijät kärsivät työpaikan kosteusvaurioon liittyvästä oireilusta. Korkeimman oikeuden ennakkopäätös (KKO:2022:65) osoittaa myös oikeuskäytännön näkemyksen, että astmalla ja kosteusvauriomikrobiaaltistumisella on yhteys. Kyseisessä oikeustapauksessa PEF-työpaikkaseurantaa ei voitu tehdä, mutta astma todettiin siitä huolimatta työympäristön aiheuttamaksi ammattitaudiksi.

PAM katsoo, että rakennuksen kosteusvaurioon liittyvän astman korvaamisena ammattitautina ennaltaehkäisee rakennuskannan heikkenemistä. Työpaikan sisäilman ja astman yhteyden poistaminen antaisi työpaikoille viestin, että kosteusvaurioiden korjaaminen ei ole tarpeellista. Työntekijöiden työkykyä tukee parhaiten, kun sisäilmaan suhtaudutaan vakavasti ja oireilevat saavat asianmukaiset tutkimukset ja hoidon.

Kosteusvaurioihin liittyvän astman toteaminen ammattitaudiksi ei paranna työntekijän sairautta tai palauta työkykyä, mutta hänen tilannettaan helpottaa oikeus tapaturmavakuutuslainsäädännön mukaisiin korvauksiin, kuntoutuksiin tai eläkkeeseen.

Kosteusvaurioihin liittyvän astman tutkiminen ja säilyttäminen ammattitautiluokituksessa on tärkeää sairastuneelle yksilölle, työyhteisöille ja yhteiskunnalle.

Palvelualojen ammattiliitto PAM

Annika Rönni-Sällinen
Puheenjohtaja

Lisätietoja: Työympäristö- ja tasa-arvoasiantuntija Merja Vihersalo
merja.vihersalo@pam.fi